

Bijlage 7: ZEN - erfgoed

Datum: 17/10/2024

1 Lijst van objecten in ZEN-Erfgoed

1.1 Dreven

1.1.1 Situering dreven

1.1.2 Toegangsreef

ID	type terrein-eenheid	beknopte omschrijving	foto's / illustraties
D1	dreef - 35	<p>Toegangsreef – zone A</p> <p>Afmetingen: breedte toegangsweg = 4m / breedte dreefzone = 12 m langs beide zijden / lengte = 62,5 m</p> <p>Plantverband: vierkantverband (7x8m)</p> <p>Boomlaag: Noorse esdoorn en 1 gewone esdoorn</p> <p>gemiddelde omtrek 1,85 m</p> <p>overwegend slechte vitaliteit</p> <p>bijna 50% van de bomen ontbreekt</p> <p>Struiklaag: vlier, eenstijlige meidoorn, boskers, gladde iep...</p> <p>enkel onder buitenste rijen</p> <p>aanwezigheid: 80%</p> <p>hoogte: 1-2 m</p> <p>Kruidlaag: nitrofiële soorten waaronder pinksterbloem, speenkruid, hondsdrif, ooievaarsbek...</p>	

ID	type terrein-eenheid	beknopte omschrijving	foto's / illustraties	
D2	dreef - 35	<p>Toegangsdreef – zone B</p> <p>Afmetingen: breedte toegangsweg = 4m / breedte dreefzone = 12 m langs beide zijden / lengte = 235 m</p> <p>Plantverband: vierkantverband (7x8m)</p> <p>Boomlaag: plataan</p> <p>gemiddelde omtrek 1,65 m</p> <p>goede vitaliteit</p> <p>95% volledig</p> <p>2 ontbrekende bomen werden vervangen door jonge bomen die achterblijven in groei en de concurrentie in de dreef moeilijk aankunnen</p> <p>Struiklaag: vlier, eenstijlige meidoorn, boskers, gladde iep...</p> <p>Kruidlaag: nitrofiële soorten waaronder pinksterbloem, speenkruid, hondsdrif, ooievaarsbek...</p> <p>Overige elementen: na 5 bomen staan er 2 ornamenten</p>	 	
D3	dreef - 35	<p>Toegangsdreef – monumentale bomen aan toegang</p> <p>Boomlaag: Italiaanse populier</p> <p>omtrek 2,75 m en 3,2 m</p> <p>oud maar goede vitaliteit</p>		

1.1.3 Dreef door bos

ID	type terrein-eenheid	beknopte omschrijving	foto's / illustraties
D4	dreef - 35	Dreef door oud bos Boomlaag: beuk	
D5	dreef - 35	Dreef naast holle weg Omschrijving: holle weg met begroeiing op de taluds met restant van beukendreef Boomlaag: beuk, nog relatief vitaal maar wel relatief veel ontbrekende bomen of opgegaan in de bosstructuur Struiklaag: olm, gladde iep, esdoorn, vlier, Amerikaanse vogelkers, meidoorn Kruidlaag: boshyacint, speenkruid, daslook	

1.1.4 Beukendreef

ID	type terrein-eenheid	beknopte omschrijving	foto's / illustraties
D6	dreef - 35	<p>Dubbele beukendreef in slechte conditie</p> <p>Afmetingen: breedte toegangsweg = 4m / breedte dreefzone = 12 m langs beide zijden / lengte = 62,5 m</p> <p>Plantverband: driehoeksverband (6,5x4m)</p> <p>Boomlaag: beuk</p> <p>omtrek: 1,3 - 2,1 m</p> <p>aantal bomen (incl. ontbrekende): 64</p> <p>ontbrekend: 7</p> <p>afgestorven: 11</p> <p>zeer slechte vitaliteit: 13</p> <p>matige vitaliteit: 22</p> <p>goede vitaliteit: 11</p> <p>Struiklaag: meidoorn, boskers, eik</p> <p>Kruidlaag: klimop, hondsdrif, boshyacint, braam</p>	

1.2 Overzicht bomenbestand parkbomen

Er vond in 2022 een inventarisatie plaats van het bomenbestand binnen dit deelgebied. Een selectie van de meest waardevolle bomen werd individueel besproken. Dit zijn alle oudere bomen en jongere bomen op bijzondere standplaatsen.

Tabel 1: Inventarisatie bomen. Kolom 1 geeft het boomnummer dat correspondeert met bijbehorende kaart; Kolom 2 geeft de boomsoort; Kolom 3 geeft de diameter in cm; Kolom 4 geeft de vitaliteit van 0 tot 1 met 0=dood en 1= zeer goed; Kolom 5 geeft de waarde; Kolom 6 geeft opmerkingen over gebreken of uit te voeren werken.

Boom-nummer	Boomsoort	Diameter (cm)	Vitaliteit	Waarde	Opmerkingen
1	Zomereik	10	1		
2	Zomereik	12	1		
3	Gele treurwilg	73	1		
4	Gele treurwilg	65	0.8		
5	Zwarte den	70	0.8	Waardevol	
6	Weymouthden	50	0.6		
7	Weymouthden	40	0.6		
8	Gewone esdoorn	78	0.8		
9	Zomerlinde	74	1		
10	Zomereik	112	0.4		
11	Atlasceder	78	0.8		
12	Gewone esdoorn	55	0		Vellen
13	Gewone es	57	0.8		
14	Amerikaanse eik	54	0.8		
15	Amerikaanse eik	70	1		
16	Zomerlinde	130	0.8	Waardevol	Holte ongekende restwand, maaischade
17	Zomerlinde	70	0.8		
18	Zomerlinde	83	1		Plakoksel => losse verankering, uitlichten
19	Zomerlinde	70	0.8		
20	Schijncipres	20	1		
21	Zomerlinde	29	0.8		

Boom-nummer	Boomsoort	Diameter (cm)	Vitaliteit	Waarde	Opmerkingen
23	Hulst	50	1	Zeer waardevol	
24	Hulst	23	1	Zeer waardevol	
25	Hulst	57	1	Zeer waardevol	
26	Hulst	37	0.8	Zeer waardevol	
28	Zomereik	26	1		
29	Zomereik	119	0.6	Waardevol	
30	Gewone plataan	50	1		
31	Gewone plataan	56	1		
32	Gewone plataan	56	0.8		
33	Gewone plataan	127	0.8		
34	Zomereik	116	1		
35	Gewone plataan	92	0.8		
36	Hollandse linde	119	0.8	Waardevol	
37	Gewone plataan	135	0.8		
38	Gewone plataan	94	0.8		
39	Moeras eik	9	1		Maaishade
40	Tamme kastanje	230	0.2	Waardevol	Dikke dode takken
41	Gewone plataan	66	0.8		
42	Witte paardenkastanje	36	0.8		
43	Gewone plataan	65	1		
44	Gewone plataan	57	1		
45	Gewone plataan	74	0.8		
46	Rode beuk	24	0.6	Waardevol	Maaishade, vervanging van monumentale boom
47	Rode beuk	32	0.8	Waardevol	Maaishade, vervanging van monumentale boom
49	Noorse esdoorn	17	1		
50	Zomereik	10	1		
51	Haagbeuk	69	0.8	Waardevol	

Boom-nummer	Boomsoort	Diameter (cm)	Vitaliteit	Waarde	Opmerkingen
52	Zomereik	12	1		
53	Varenbeuk	100	0.8	Zeer waardevol	Dode takken
54	Zomereik	17	1		
55	Gewone plataan	50	0.8		
56	Gewone plataan	50	0.8		
57	Beuk	130	0.6	Waardevol	Uitgebroken tak
58	Zomereik	15	1		
59	Europese larix	30	1		
60	Zomereik	86	0.4	Waardevol	
61	Rode beuk	106	0.6	Waardevol	Holte ongekeerde restwand, tomografie
62	linde geënt	165	0.2	Waardevol	Dode takken, kroonreductie, losse verankering
63	Zomereik	103	0.6		Uitzakkende tak, innemen probleemtak
64	Magnolia kobus	40	0.8		
65	Zomerlinde	80	0.4	Waardevol	
66	Walnoot	40	0.8	Waardevol	
67	Walnoot	42	0.8	Waardevol	
68	Walnoot	35	0.6	Waardevol	
69	Walnoot	58	0.8	Waardevol	Schade aan stam en wortels
70	Zoete kers	38	0.8		Rot met voldoende restwand
71	Zomerlinde	84	0.8	Waardevol	
77	Schijncipres	43	0.8	Waardevol	
80	Italiaanse populier	100	0.8	Waardevol	Welkomsboom op kop van de dreef
81	Italiaanse populier	89	0.8	Waardevol	Dode takken, Welkomsboom op kop van de dreef
82	4 Taxussen	Divers	0.8		Groep
83	4 Taxussen	Divers	0.8		Groep
84	3 Noorse esdoorn	Divers	0.8		Groep
85	Bomengroep	Divers	0.6		Bomengroep met diverse soorten met grotere diameterklasse

Boom- nummer	Boomsoort	Diameter (cm)	Vitaliteit	Waarde	Opmerkingen
86	5 Appelbomen	Divers	0.6		Groep, vee bescherming groter maken
87	4 Walnoten	Divers	0.8		Groep

Kaart 1: Locaties bijzondere bomen uit inventarisatie

Interpretatie:

Het domein wordt gekenmerkt door solitaire bomen en individuen loofhoutbomen. Een klein aantal van de bomen en bomengroepen zijn naaldhout.

Meest voorkomende soorten in de kasteelomgeving zijn:

Gewone plataan: 13

Zomereik: 12

Zomerlinde: 8

Walnoot: 8

Hulst: 5

Van de andere soorten zijn er telkens maar een beperkt aantal exemplaren aanwezig die veelal in groepjes staan per soort.

De algemene vitaliteit van de bomen is goed tot zeer goed. De scores zitten meestal rond 0,8 of hoger op een schaal van 0 tot 1. Enkele bomen hebben maaischade opgelopen of zijn aan het aftakelen. Deze hebben een lagere score gekregen.

In het grasland staan enkele jonge solitaire bomen die vervanging zijn van afgestorven monumentale bomen. Deze bomen bevinden zich nog in een jeugdfase en hebben bescherming nodig tegen maaischade. Centraal in het grasland zijn het 2 rode beuken. Deze accentueren de zichtas uit het kasteel op de dreef.

In het gebied zijn 5 zeer waardevolle bomen. Dit is 4 keer hulst in boomvorm met een diameter dat varieert van 20 tot 50 cm. Dit is zeer uitzonderlijk voor deze soort. De 5e boom is een varenbeuk met een diameter van 100 cm. Deze varenbeuk is een soort die weinig voorkomt in het gebied en een element is uit de parkaanleg.

Er zijn ook 18 bomen die als waardevol geklasseerd worden. Dit zijn onder andere de walnootbomen die zicht langs de hoeve bevinden, de zwarte den die uniek is in het parklandschap, een schijncipres; een haagbeuk de zomerlindes en zomereiken met grote diameters. Deze bomen zijn in een goede conditie. Bij de waardevolle bomen behoren ook de 2 Italiaanse populieren op kop van de dreef. Deze zijn waardevol door hun functie als welkomsboom.

Bij de waardevolle bomen zijn er enkele bomen met een matige tot slechte conditie. Dit is een monumentale tamme kastanje met grote omtrek dat zwaar aan het aftakelen is en een beuk met uitgebroken takken. De geënte linde (62) is een waardevolle boom die zich in zeer slechte staat bevindt. Voor deze boom zullen maatregelen getroffen moeten worden.

Enkele waardevolle bomen:

Foto 1: Hulst in boomvorm

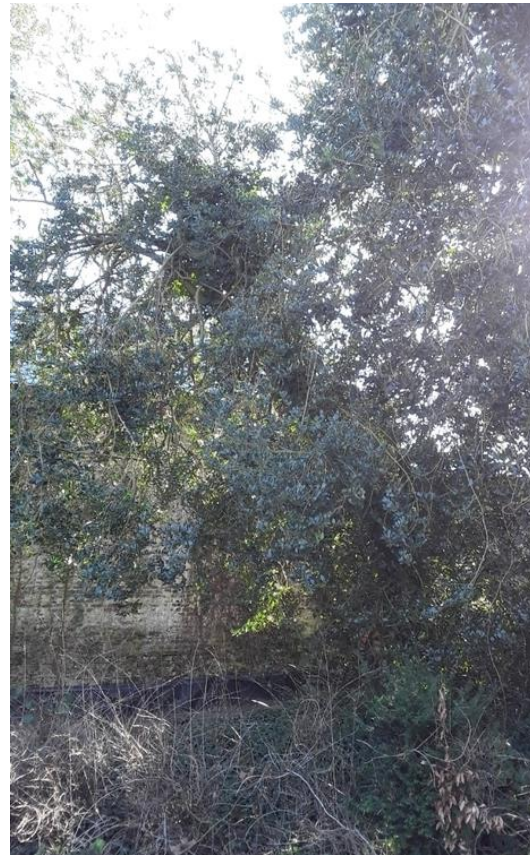

Foto 2: Hulst in boomvorm

Foto 3: Varenbeuk

Foto 4: Ent-structuur

Foto 5: Boom 36: Hollandse linde, vrij uitgroeiende hoekboom, 119cm diameter

Foto 6: boom 29: Zomereik, solitair, 119cm diameter

Foto 7; Boom 61: Rode beuk, 106cm diameter

Foto 8: boom 57: Beuk: vrij uitgroeiend, 130cm diameter

Foto 9: Boom 62: Geënte linde: 165 cm diameter

Foto 10: Boom 62: Geënte linde: Stamvoet en ent

1.3 IJskelder

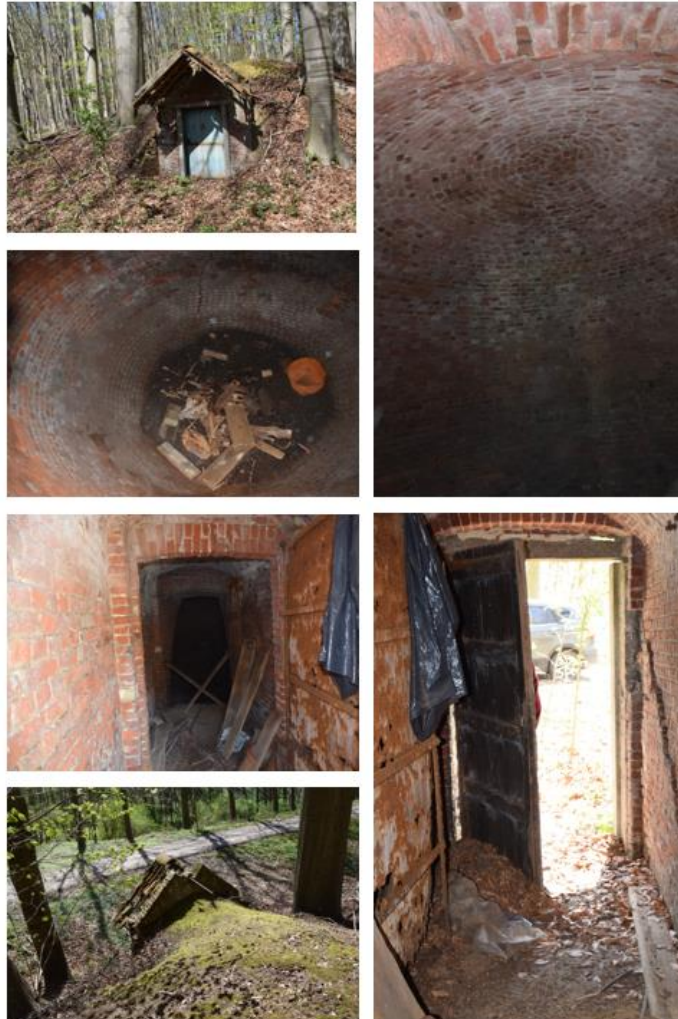
1.3.1 Effectieve ijskelder

De ijskelder bevindt zich aan de noordzijde van de toegangsdreef van Brabantsebaan richting kasteel. De ijskelder werd uitgegraven naast de weg. Het koepelgewelf werd bedekt met aarde en naast de ijskelder werden grote bomen geplant om de schaduw (en bijkomende koelte) te voorzien voor de ijskelder.

De toegang van de ijskelder ligt aan de dreef. Dit is de zuidzijde van de ijskelder. De toegangsdeur, in bakstenen puntgeveltje, wordt afgeschermd door een naar voren uitstekend pannenzadeldakje op houten structuur. De kleine rechthoekige houten deur is gevat in hardstenen omlijsting. Boven de latei is een bakstenen rollaag.

Achter de toegangsdeur bevindt zich een tweedelige gangstructuur. Beide delen hebben een bakstenen tongewelf. Het eerste deel is een korte gang (ca. 1 meter) tussen toegangsdeur en een tweede deur en wordt afgesloten met een bakstenen puntgeveltje. Het tweede deel is een iets langere gang (ca. 3 meter) richting ijskelder. Deze gang is opnieuw langs beide zijden afgesloten met een deur. Samen met de toegangsdeur wordt de ijskelder dus afgesloten met drie deuren.

De ijskelder zelf is een kokervormige bakstenen structuur onder koepelgewelf. De ijskelder is ongeveer 5 meter diep.

Toegangsdeur van de ijskelder	Koepelgewelf van de ijskelder
Dieptefoto van de ijskelder	
Zicht op de tweede gang van de ijskelder	Zicht vanuit de tweede gang, naar de toegangsdeur van de ijskelder
Zicht van boven op de ijskelder richting toegangsdeur	

1.3.2 Vegetatie op ijskelder

Boven op de ijskelder bevinden zich zware beuken. Deze soort is een typische vegetatie voor boven op ijskelders te plaatsen. De beuken zorgen voor veel schaduw waardoor de ondergrond in warme periodes minder opwarmt.

1.4 Hakhoutbeheerzones

Binnen de volledige oud boscluster kan er een herstel gebeuren naar het voormalige middelhout of hakhoutbeheer. Dit beheer kan pleksgewijs uitgevoerd worden om de voorjaarsflora te stimuleren. Deze historische beheervorm is niet rendabel.

Figuur 1 (links) Hakhoutbeheer langs vijvers en in bos

Figuur 2 (rechts) locatie waar mogelijk historisch hakhoutbeheer of middelhoutbeheer wordt hersteld

1.5 Bijzondere flora: voorjaarsflora

Binnen de oud boscluster komen grote zones met oud bosflora voor. Dit is voornamelijk boshyacint en daslook. Er zal maximaal ingezet worden om deze vegetaties te beschermen en te laten uitbreiden. Deze vegetaties hebben een esthetische en cultuurhistorische waarde.

1.6 Arduinen palen met kettingen

1.6.1 West-oost dreef

De west-oost dreef is de dreef die van de Lenniksesteenweg richting het kasteel loopt. De dreef vormt een deel van de straat Budingen.

De dreef wordt zowel aan de westzijde als de oostzijde afgesloten met vier hardstenen paaltjes.

De paaltjes zijn zeskantig en worden getopt met een halve bol. Tussen de twee paaltjes aan één zijde van de dreef is telkens een metalen ketting gehangen. Aan de westzijde staat maar één paal aan weerszijden van de dreef. Deze palen staan ook niet aan de kruising met de Lenniksesteenweg, maar reeds enkele meters op de dreef Budingen.

Zicht op de westelijke grenspalen	
Zicht op de oostelijke grenspalen aan de dreef Budingen	Zicht op de oostelijke grenspalen aan de dreef Budingen

1.6.2 Zuid-noord dreef

De zuid-noord dreef is een deel van de privé straat Budingen. De dreef loopt van de Lenniksesteenweg richting de hoeves op het kasteeldomein.

Ook aan het begin van deze dreef zijn nog twee (één aan elke zijde) hardstenen, zeskantige palen te zien. Het begin van de dreef is nog bestraat met kasseien, verder is de dreef volledig geasfalteerd.

Grenspalen aan de zuid-noord dreef (Googlemaps)

1.6.3 Oost-west dreef

De oost-westdreef is de dreef van de Brabantsebaan richting het kasteel.

De oostelijke toegangsdreef is de historische dreef richting de voormalige voorgevel van het kasteel van Budingen. De dreef start aan de Brabantsebaan en loopt recht richting de huidige achtergevel van het kasteel. Anno 2021 is het pad volledig voorzien van grind.

Aan het oostelijke uiteinde van deze dreef staan vier hardstenen paaltjes. Aan weerszijde van de dreef zijn telkens twee palen met elkaar verbonden door een ijzeren stang. De hardstenen paaltjes zijn zeskantig en worden getopt met een halve bol.

De oostelijke toegangsdreef, zicht richting het kasteel van Budingen

<i>Hardstenen paaltje oost- westdreef</i>	<i>Hardstenen paaltje oost- westdreef</i>
<i>Zicht op de paaltjes aan het uiteinde van de oost-westdreef</i>	

1.7 Pijlers van verdwenen toegangspoort

1.7.1 Oostelijke toegangspijlers

Ten oosten van het kasteel bevinden zich twee hardstenen pijlers die de restanten vormen van een vroegere toegangsweg en -hek. De hardstenen pijlers zijn achtkantig. Vlak afgewerkte zijdes wisselen af met uitgeholde zijdes. Alle kanten zijn wel afgewerkt met paneelwerk. De pijlers worden horizontaal geleed door banden. De pijlers zijn getopt met een sterk uitgewerkt topstuk, opgebouwd uit voluten en andere krulvormige sierelementen.

Zicht op de toegangspijlers vanuit het oosten (22.04.2021, Erfgoed en Visie)	
Noordelijke pijler (22.04.2021, Erfgoed en Visie)	Zuidelijke pijler (22.04.2021, Erfgoed en Visie)

